

Ministerie van Economie, Industrie, Klimaatbescherming en
Energie van de deelstaat Noordrijn-Westfalen

Samenvatting van de 2. wijziging van het ontwikkelingsplan van de deelstaat Noordrijn- Westfalen en de milieubeoordeling

**Uittreksels uit het milieurapport, met inbegrip van de geplande bepalingen van
de 2e LEP-wijziging (tabel 1)**

Aanleiding

De deelstaatregering van Noordrijn-Westfalen is voornemens het ontwikkelingsplan van de deelstaat Noordrijn-Westfalen (LEP NRW) in het kader van een 2e wijzigingsprocedure te herzien. De 2e wijziging is met name bedoeld om de Wet op de vraag naar windenergie (WindBG) ten uitvoer te leggen, zodat er in NRW nog meer gebieden voor windenergie kunnen worden gebruikt. Overeenkomstig § 3, lid 1 van de WindBG moet in elke deelstaat een percentage van de oppervlakte per land overeenkomstig bijlage 1 (oppervlaktebijdrage) voor windenergie worden aangewezen. In Nordrhein-Westfalen omvat dit volgens bijlage 1 bij § 3 WindBG 1,1% van de landoppervlakte tot 31.12.2027, respectievelijk 1,8% van de landoppervlakte tot 31.12.2032. De deelstaatregering streeft ernaar deze doelstellingen al in 2025 te verwezenlijken. Daarnaast is het de bedoeling om de ruimtelijke regeling voor zonne-energie (fotovoltaïsche zonne-energie of zonne-energie) in Noordrijn-Westfalen uit te breiden.

De huidige LEP NRW bestaat uit de versie van 2017 en de in augustus 2019 in werking getreden 1e wijziging samen. In mei 2022 heeft het Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen echter enkele bepalingen van de 1e wijziging in de doelstellingen inzake grondstoffenbescherming ongeldig verklaard.

De LEP NRW is het belangrijkste planningsinstrument voor de ruimtelijke ordening in Noordrijn-Westfalen. Het dient overeenkomstig § 1, lid 1 van de ROG om de verschillende eisen aan de ruimte op elkaar af te stemmen, de conflicten op te lossen op het gebied van ruimtelijke bescherming en landgebruik die zich reeds op het niveau van de deelstaat voordoen, en om voor elk gebruik en elke functie van de ruimte voorzorgsmaatregelen te treffen. Overeenkomstig artikel 8 van de ROG moet bij de opstelling en wijziging van plannen voor ruimtelijke ordening een milieubeoordeling (UP) worden uitgevoerd in de zin van Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (SMB-richtlijn).

Toepassingsgebied en inhoud van de 2e. wijziging van de NRW

Voorwerp van de door de deelstaatregering van Noordrijn-Westfalen geplande 2e wijziging van de LEP NRW is met name de uitvoering van de WindBG van de federale overheid en de uitbreiding van de ruimtelijke ordening voor zonne-energie in de open lucht. De geplande wijzigingen van de doelstellingen en beginselen van het LEP zijn samengevat in Tab. 1 .

Tab. 1 Geplande inhoud van de 2e wijziging van de LEP NRW*

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
Beginsel 10.2-2 Voorrangsgebieden voor windenergie	Doelstelling 10.2-2 Voorrangsgebieden voor windenergie
In de planningsregio's kunnen gebieden voor de exploitatie van windenergie als voorrangsgebieden in de regionale plannen worden vastgesteld.	<p><i>Voor Noordrijn-Westfalen moet in totaal 1,8% van de landoppervlakte planologisch voor windenergie worden vastgesteld.</i></p> <p><i>Daartoe moeten in de zes planningsregio's voor de exploitatie van windenergie als voorrangsgebieden in de regionale plannen (windenergiegebieden) ten minste de volgende gebieden worden vastgelegd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Planningsregio Arnsberg: 13.186 ha</i> • <i>Planningsregio Detmold: 13 888 ha</i> • <i>Planningsregio Düsseldorf: 4.151 ha</i> • <i>Planningsregio Keulen: 15.682 ha</i> • <i>Planningsregio Münster: 12.670 ha</i> • <i>Planningsregio van het Regionalverband Ruhr: 2.036 ha</i> <p><i>Deze voorrangsgebieden moeten worden vastgesteld als buitengebieden van de rotor.</i></p>
Beginsel 10.2-3 Afstand van gebieden/oppervlakken voor windturbines	Beginsel 10.2-3 Afstand van gebieden/oppervlakken voor windturbines
Bij het planningsbeheer van windturbines in regionale plannen en in gemeentelijke bestemmingsplannen moet voor zowel woonwijken als woningbouwoppervlakken op basis van de plaatselijke omstandigheden een planmatige afstand als voorzorgsmaatregel worden aangehouden; hierbij dienen een afstand van 1500 m tot algemene gebieden en gebieden die puur als woonoppervlak te worden voorzien. Dit geldt niet voor de vervanging van bestaande installaties (repowering).	Bij het planningsbeheer van windturbines in regionale plannen en in gemeentelijke bestemmingsplannen moet voor zowel woonwijken als woningbouwoppervlakken op basis van de plaatselijke omstandigheden een planmatige afstand als voorzorgsmaatregel worden aangehouden; hierbij dienen een afstand van 1500 m tot algemene gebieden en gebieden die puur als woonoppervlak te worden voorzien. Dit geldt niet voor de vervanging van bestaande installaties (repowering).
	Doelstelling 10.2-3 Onverenigbaarheid van hoogtebeperkingen met windenergiegebieden
	<i>Hoogtebeperkingen zijn niet verenigbaar met de windenergiebereiken die zijn vastgesteld in doelstelling 10.2-2.</i>

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
	Beginnel 10.2-5 Nationale en regionale planningswijzigingen parallel uitvoeren en voltooien
	<i>De regionale planningsprocedures voor de vaststelling van de oppervlakte doelstellingen zullen parallel aan de wijziging van het ontwikkelingsplan van de deelstaat worden uitgevoerd. Met name zou de inspraakprocedure van § 9, lid 2 ROG reeds in 2024 zijn afgerond, om de rechtsgevolgen van § 245 e, lid 4 BauGB reeds in 2024 mogelijk te maken. In 2025 moeten de procedures zijn afgerond.</i>
	Doelstelling 10.2-6: Gebruik van windenergie in bosgebieden
	<i>Voor het gebruik van windenergie kan gebruik worden gemaakt van regionaal afgebakende bosgebieden, mits het naaldbossen betreft. Met uitzondering van natuurgebieden, nationale parken, nationale natuurmonumenten, natuurboscellen en Natura 2000-gebieden.</i>
	Beginnel 10.2-7 Gebruik van windenergie in bosrijke gemeenten
	<i>In gemeenschappen met weinig bos (minder dan 20% bos in de gemeente) is niet alleen het loof- en gemengde bos, maar ook het naaldbos van groot belang voor de vrije ruimte, de functies van het bos, het behoud van de biodiversiteit en het verbod op biotopen. Daarom moeten gebieden die zijn aangewezen voor de regionale planning in gemeenschappen met weinig bos (minder dan 20% bos) worden vrijgesteld van het vastleggen van windenergiegebieden, voor zover acceptabel voor de planning.</i>
	Doelstelling 10.2-8: Gebruik van windenergie in gebieden voor de bescherming van de natuur
	<i>Afwijkend van de doelstellingen 7.2-2 en 7.2-3 mogen voorrangsggebieden voor het gebruik van windenergie ook worden afgebakend in gebieden voor de bescherming van de natuur, met uitzondering van Natura 2000-gebieden, natuurgebieden, nationale natuurmonumenten of nationale parken.</i>
	Beginnel 10.2-9 Inachtneming van bestaande locaties en ruimtelijke ordening betreffende windenergie
	<i>Bij de vaststelling van windenergiegebieden overeenkomstig doelstelling 10.2-2 moet rekening worden gehouden met de geschikte windlocaties en de passende windenergieplanning van de gemeenten.</i>
	Doelstelling 10.2-10 Bewaking van windenergiegebieden

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
	<i>De windenergiegebieden moeten met betrekking tot de technische ontwikkelingen en de bruikbaarheid ervan voor energieopwekking bij toerbeurt worden gecontroleerd en voorgeschreven.</i>
	Beginsel 10.2-11 Gebruik van gemeenten met windenergiegebieden
	<i>Bij de regionale planning bij het vastleggen van windenergiegebieden moet in het bijzonder aandacht worden besteed aan de belangen van de betrokken gemeenten.</i>
	Doelstelling 10.2-12 Gebruik van windenergie in industriële en commerciële gebieden
	<i>In industriële en commerciële gebieden moet worden nagegaan of er gebruik wordt gemaakt van geschikte gebieden voor windenergie. Het gebruik van windenergie moet daarbij mogelijk worden gemaakt als een herverkavelend gebruik, dat ondergeschikt is aan andere commerciële en industriële toepassingen, om tegelijkertijd een zo efficiënt mogelijk gebruik van de grond te waarborgen en om te voorkomen dat gebieden voor industrieel en commercieel gebruik worden aangewezen.</i>
	Doelstelling 10.2-13 Beheer van het windenergiegebruik tijdens de overgangperiode

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
	<p><i>De bouw van windmolens vindt in Noord-Rijnland-Westfalen in de toekomst plaats in gebieden met windenergie als omschreven in doelstelling 10.2-2 en op speciale arealen, in speciale gebieden en met deze gebieden vergelijkbare bestemmingsplannen. De regionale planningsorganen moeten deze windenergiegebieden uiterlijk in 2025 vaststellen.</i></p> <p><i>Tot de inwerkingtreding van de op basis van het ontwikkelingsplan van de deelstaten in de versie van XX XX 2023 aangepaste regionale planning (overgangperiode) worden windturbines gebouwd op de grond die door regionale planners in hun ontwerpplannen is voorzien.</i></p> <p><i>Indien dergelijke concepten nog niet beschikbaar zijn, moeten grote, voor windenergie geschikte aaneengesloten gebieden (kernpotentiële gebieden) worden gebruikt voor de ontwikkeling van windenergie. Door het ontbreken van beperkingen op het gebied van ruimtelijke ordening en de mogelijkheid om de ontwikkeling van windenergie te concentreren, zijn deze gebieden met name geschikt voor de ruimtelijke ordening.</i></p> <p><i>Buiten deze gebieden is de bouw tijdens de overgangperiode in strijd met de doelstelling om de productie te sturen, voor zover dit niet anderszins is gewaarborgd. Tijdens de overgangperiode zal een ruimtelijk significante bouw van installaties buiten de hierboven genoemde gebieden in afzonderlijke gevallen eventueel met maatregelen van het ruimtelijkeorderingsrecht (§§ 12 van de wet inzake ruimtelijke ordening, 36 van het Landesplanungsgesetz Nordrhein-Westfalen) tegemoet worden gezien.</i></p>
Doelstelling 10.2-5 Gebruik van zonne-energie	<i>Doelstelling 10-2-14 Ruimtelijk significante zonne-energie in de vrije ruimte</i>

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
<p>Het gebruik van grond voor het ruimtelijke significante gebruik van zonne-energie is mogelijk wanneer de locatie verenigbaar is met de beschermings- en gebruiksfunctie van de desbetreffende vastlegging in het regionaal plan en het gaat om</p> <ul style="list-style-type: none"> - het hergebruik van commerciële, mijnbouwkundige, vervoers- of woningbouwgebieden, of door de bouw bepaalde militaire conversiegebieden, - aanvulmateriaal, of - locaties langs rijkswegen of spoorwegen met een transregionale betekenis. 	<p><i>Regionale of bouwplanning voor ruimtelijk significante zonne-energie-installaties in de vrije ruimte is in de vrije ruimte, met uitzondering van regionaal vastgelegde bosgebieden en natuurbeschermingsgebieden, mogelijk mits de locatie verenigbaar is met de beschermings- en gebruiksfunctie van de desbetreffende definitie in de regionale planning. Daarbij moet rekening worden gehouden met het overkoepelende openbare belang van de ontwikkeling van hernieuwbare energie.</i></p> <p>—het hergebruik van commerciële, mijnbouwkundige, vervoers- of woningbouwgebieden, of door de bouw bepaalde militaire conversiegebieden,</p> <p>—aanvulmateriaal, of</p> <p>—locaties langs rijkswegen of spoorwegen met een transregionale betekenis.</p>
	<p><i>Doelstelling 10-2-15 Gebruik van hoogwaardige akkergrond voor ruimtelijk significante zonne-energie in de vrije ruimte</i></p>
	<p><i>Regionale of bouwplanning voor ruimtelijk significante zonne-energie-installaties in de vrije ruimte op hoogwaardige akkergrond mag alleen worden uitgevoerd voor fotovoltaïsche installaties.</i></p>
	<p><i>Beginsel 10-2-16 Gebruik van agrarische kerngebieden voor ruimtelijk significante zonne-energie in de vrije ruimte</i></p>
	<p><i>Regionale of bouwplanning voor ruimtelijk significante zonne-energie-installaties mag in agrarische kerngebieden alleen worden uitgevoerd voor agri-fotovoltaïsche installaties</i></p>
	<p><i>Beginsel 10-2-17 Bijzonder geschikte locaties voor ruimtelijk significante zonne-energie in de vrije ruimte</i></p>

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
	<p>Voor ruimtelijk significante zonne-energie-installaties in de vrije ruimte moeten bij voorkeur</p> <ul style="list-style-type: none"> - geschikt braakliggend land, - geschikte stortplaatsen en afvalbergen, - geschikte grond in agrarische probleemgebieden, - kunstmatige en sterk veranderde oppervlaktewateren, of - windenergiegebieden, voor zover deze verenigbaar zijn met de prioriteit van deze gebieden, <p>worden gebruikt.</p> <p>Bovendien wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van gebieden tot een afstand van 500 m van rijkswegen, nationale wegen en interregionale spoorwegen. Daarbij moet de installatie in de eerste plaats langs de rijkswegen van de deelstaat en langs de regionale spoorwegen worden uitgevoerd. Voor alle andere wegen en spoorwegen die voor het openbaar vervoer zijn bestemd en zich in de buurt van woongebieden bevinden, echter bij voorkeur alleen gebruik worden gemaakt van terreinen tot een afstand van 200 m. Daarbij moet de installatie-uitzetting in samenhang met de infrastructuur en/of met de woonwijkenruimte niet alleen in de vrije ruimte gebeuren, maar beginnend bij de infrastructuur of in samenhang met het bouwkundig gebruik en de belangen van landbouwbedrijven in acht worden genomen. In beginsel 10-2-16 wordt verwezen naar de bijzondere bescherming van landbouwgrond met hoogwaardige akkergrond in doelstelling 10-2-15 en naar de in de afweging in aanmerking te nemen landbouwkernruimten.</p>

Geldende LEP NRW (versie: 2019)	Geplande wijziging van de LEP NRW
	<i>Beginsel 10-2-18 Zonne-energie voor de vrije ruimte in woonwijken</i>
	<i>Bouwplanning is bedoeld om het gebruik van zonne-energie in de vrije ruimte in woonwijken te ondersteunen als herverkavelend gebruik dat ondergeschikt is aan ander commercieel en industrieel gebruik.</i>

*Alleen de paragrafen waarin tekstwijzigingen worden aangebracht worden weergegeven. Paragrafen waarin geen wijzigingen worden aangebracht worden niet opnieuw weergegeven. Gedeelten met tekstuele veranderingen zijn cursief gemaakt. Indien alle bepalingen of alinea's van de bestaande LEP worden geschrapt, wordt de tekst in de rechterkolom geschrapt. De titels met de namen van de doelstellingen en beginselen zijn vet gemaakt

De 2e wijziging van de LEP NRW omvat uitsluitend tekstdefinities in de vorm van doelstellingen en beginselen van de ruimtelijke ordening. Het gaat om herformuleringen en wijzigingen, of het schrappen van bestaande bepalingen.

De LEP NRW-voorschriften voor de verdeling van de in het WindBG vermelde waarden voor de bijdrage van de windenergie in de regio's zijn gebaseerd op de herziene oppervlakteanalyse voor het gebruik van windenergie in de deelstaat Noordrijn-Westfalen (oppervlakteanalyse windenergie NRW) (zie verder hoofdstuk **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**). Deze werd ontwikkeld door het Landesamt für Natur, Umwelt und Verbraucherschutz van de deelstaat Noordrijn-Westfalen (LANUV NRW) (LANUV 2023(c)).

Het toepassingsgebied van de LEP NRW als nationaal ruimtelijkeordeningsplan is het grondgebied van Noordrijn-Westfalen. De 2e wijziging van de LEP NRW omschrijft in dit verband een formele procedure, waarbij delen van de tot dusver geldende LEP worden gewijzigd of geschrapt, of nieuwe bepalingen worden aangevuld. Het overige planwerk blijft geldig.

Grensoverschrijdende milieueffecten

Het toepassingsgebied van de LEP NRW grenst aan de buurlanden Nederland en België. Daarom rijst in het kader van de SUP de vraag of er als gevolg van de nieuwe planningsbesluiten negatieve grensoverschrijdende milieueffecten op Nederlands of Belgisch grondgebied kunnen optreden.

Bij deze test moet rekening worden gehouden met het feit dat de LEP-wijziging geen ruimtelijke specificaties bevat. De bouw van WEA blijft, ondanks de LEP-wijzigingen, afhankelijk van de vaststelling van voorrangsgebieden voor het gebruik van windenergie op regionaal niveau en/of een locatiebesluit voor afzonderlijke WEA's op het niveau van de vergunning. De bouw van zonne-energie-installaties blijft, ondanks de LEP-wijzigingen, onderworpen aan een verder gaande planningscontrole en/of een locatiebesluit op het niveau van de vergunning. De noodzakelijke minimumafstanden en voorzorgsafstanden, tot aan woonwijken of tot afzettingen en broedplekken van windgevoelige soorten, moeten niet alleen voor de deelstaat NRW maar ook voor grensoverschrijdende locaties in het hele land worden onderzocht.

De wijzigingen van de LEP NRW hebben niet tot gevolg dat grensoverschrijdende locaties worden beoordeeld. De geplande wijzigingen van de LEP NRW alleen zullen dus geen significante negatieve milieueffecten voor de buurlanden Nederland of België hebben.

Algemene beoordeling

De milieubeoordeling heeft in beginsel betrekking op het gehele plan, met inbegrip van alle plannen die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. Daarom moeten de resultaten van de beschrijving en beoordeling van de afzonderlijke planningsbesluiten, met inbegrip van de effecten die niet in het kader van individuele overwegingen zijn gedaan, worden samengevoegd tot een eindevaluatie van het totale effect van alle planningsaspecten. Daarbij moet met name ook rekening worden gehouden met cumulatieve milieueffecten. (MWIDE NRW 2020).

De globale planologische beoordeling van de milieueffecten van de geplande wijzigingen kan slechts algemeen worden toegepast, gezien de louter in tekstvorm beschikbare, ruimtelijk enkel interlokaal vindbare vastleggingen enkel in algemene geldigheid worden uitgevoerd. Een samenvattende beoordeling van de te verwachten milieueffecten van de LEP, d.w.z. een gedetailleerde kwantificering van de milieueffecten, is niet mogelijk en kan pas worden uitgevoerd door middel van concrete plannen op de lagere planningsniveaus (regionale en bouwplanning) (herclassificatie).

Over het geheel genomen wordt duidelijk dat de geplande vaststelling van de LEP NRW zowel wat betreft de verdeling van de oppervlaktebijdragewaarden voor windenergie als wat betreft de beschikbare locaties voor zonne-energie in de vrije ruimte, een rechtvaardige verdeling in het land mogelijk maakt, die in overeenstemming is met de natuurlijke omstandigheden. Er is voldoende ruimte voor planning om eventuele cumulatieve negatieve milieueffecten op het volgende niveau te voorkomen en te omzeilen door alternatieve locaties, zonder dat de ontwikkelingsdoelstellingen van de deelstaatregering voor hernieuwbare energie in het gedrang komen.

Algemeen begrijpelijke samenvatting van het milieurapport

De deelstaatregering van Noordrijn-Westfalen is voornemens het ontwikkelingsplan van de deelstaat Noordrijn-Westfalen (LEP NRW) in het kader van een 2e wijzigingsprocedure te herzien. De 2e wijziging is met name bedoeld om de wet inzake de vraag naar windenergie (WindBG) ten uitvoer te leggen, zodat er in NRW meer ruimte voor windenergie beschikbaar is. De oppervlaktebijdragewaarden zijn daarbij overeenkomstig bijlage 1 bij § 3 lid 1 WindBG 1,1% van de landoppervlakte voor NRW, die tegen 31.12.2027 moet worden bereikt, en 1,8% tot 31.12.2032. Daarnaast streeft de regering van de deelstaat naar uitbreiding van de grondwettelijke regeling voor zonne-energie (zonne-energie of fotovoltaïsche zonne-energie) in Noordrijn-Westfalen. Voor zonne-energie worden momenteel geen oppervlaktebijdragewaarden vastgesteld. De 2e wijziging in de LEP NRW omvat uitsluitend tekstdefinities. Er zijn geen eigen tekeningen voorzien. De geplande wijzigingen omvatten de volgende punten:

- Een billijke verdeling van de in de deelstaat Noordrijn-Westfalen vermelde oppervlaktebijdragewaarden over de regionale planningsgebieden.

- Het mogelijk maken van windenergie op geschikte grondgebieden in bossen en in industriële en commerciële gebieden
- Het schrappen van de 1500 m-afstandsregeling voor windturbines
- Uitbreiding van de ruimtelijke ordening voor zonne-energie in de vrije ruimte.

Bij de opstelling van ruimtelijke plannen moet overeenkomstig § 8, lid 1 ROG door de instantie die verantwoordelijk is voor de ruimtelijke ordening een milieubeoordeling worden uitgevoerd. Dit geldt overeenkomstig § 7, lid 7 ROG in casu ook voor de 2e wijziging van de LEP NRW. In het kader van de milieubeoordeling worden de te verwachten significante effecten van de wijziging op de volgende beschermingsmiddelen bepaald, beschreven en beoordeeld:

- de mens, m.i.v. de menselijke gezondheid,
- dieren, planten en biodiversiteit,
- oppervlakte, bodem, water, lucht, klimaat,
- landschap,
- culturele en andere goederen, en
- de wisselwerking tussen de hierboven genoemde beschermde goederen.

Het belangrijkste inhoudelijke document van de milieubeoordeling is het krachtens § 8, lid 1 ROG op te stellen milieuraapport. De milieubeoordeling heeft dus betrekking op wat op grond van de huidige kennis en algemeen aanvaarde testmethoden en de inhoud en gedetailleerdheid van het ruimtelijkeordeningsplan redelijkerwijs kan worden verlangd. De testintensiteit en de gebruikte prognosemethoden zijn gebaseerd op de planningscriteria.

Uit de milieubeoordeling blijkt dat de geplande vaststelling van de LEP NRW, zowel wat de verdeling van de oppervlaktebijdrage voor windenergie als ook de beschikbare locaties voor zonne-energie in de vrije ruimte betreft, voorziet in een rechtvaardige verdeling in het land die in overeenstemming is met de natuurlijke omstandigheden. Op latere planningsniveaus zijn voldoende planningsmarges beschikbaar om mogelijke cumulatieve negatieve milieueffecten te voorkomen en te vermijden door alternatieve locaties te gebruiken, zonder dat de ontwikkelingsdoelstellingen van de deelstaatregering voor hernieuwbare energie in het gedrang komen.